

Sygn. akt VII Ka 883/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie VII Wydział Karny Odwoławczy

w składzie

Przewodniczący SSO Małgorzata Tomkiewicz

Protokolant st.sekr.sądowy Monika Tymosiewicz

przy udziale oskarżyciela publicznego Prokuratora Prok. Rej. del do Prok. Okręg. D. P.

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2015 r

sprawy **Z. B.**

obwinionego o wykroczenie z art. 96§3 kw w zw z art. 78 ust 4 i 5 Ustawy Prawo o ruchu drogowym

na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Giżycku

z dnia 6 lipca 2015 sygn. akt II W 338/15

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Giżycku do ponownego jej rozpoznania.

UZASADNIENIE

Z. B. został obwiniony o to, że od dnia 14.07.2014 roku do 20.03.2015 roku w miejscowości O. nie wskazał osoby, której w dniu 2014-06-28 o godzinie 11:26:43 w miejscowości W. (...) (...) powierzył do kierowania pojazdem marki F. o numerach rejestracyjnych (...). Kierujący tym pojazdem jadąc z prędkością 72/50 km/h przekroczył dozwoloną prędkość o 22 km/h. Brak informacji, aby pojazd został użyty wbrew jego woli. Tak opisany czyn oskarżyciel publiczny zakwalifikował jako wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 i 5 Prawa o ruchu drogowym.

Wyrokiem zaocznym z dnia 06 lipca 2015 roku obwiniony Z. B. został uznany za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, i za to na podstawie art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. został skazany na karę grzywny w wysokości 150 złotych. Nadto od obwinionego zasądzono na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 złotych tytułem opłaty, oraz obciążono go pozostałymi kosztami procesu w wysokości 100 złotych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obwiniony osobiście, wskazując na zarzuty obrazy przepisów postępowania, mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj.:

- art. 5 § 1 pkt 2 i 17 § 3 k.p.o.w. poprzez skazanie obwinionego w wyniku postępowania przeprowadzonego z naruszeniem przesłanek określonych w tych przepisach, przy czym z uzasadnienia środka odwoławczego wynika, że obwiniony podnosi zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela,

- art. 16 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.o.w. poprzez wywiedzenie ujemnych konsekwencji procesowych wobec obwinionego mimo braku udzielenia mu niezbędnych pouczeń o prawach świadka i podejrzanego o popełnienie wykroczenia,

- art. 183 § 1 k.p.k. w związku z art. 41 § 1 k.p.o.w. w zw. z art. 234 k.k. poprzez ich zignorowanie i arbitralne odebranie przysługującego świadkowi uniwersalnego prawa do uchylenia się od odpowiedzi na pytanie,

- art. 54 § 6 k.p.o.w. poprzez ukaranie obwinionego za skorzystanie z ustawowego prawa do odmowy składania wyjaśnień,

- art. 4 i 5 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.o.w. poprzez skazanie obwinionego mimo braku dowodów jego winy oraz zinterpretowanie zebranych dowodów niewinności wbrew ich treści.

Obwiniony podniósł również, iż doszło do obrazy prawa materialnego, tj.:

- art. 96 § 3 k.w. poprzez jego błędną interpretację i zastosowanie go jako podstawy skazania,

- art. 1 § 2 k.w. i art. 4 § 1 k.w. poprzez przypisanie obwinionemu winy za skorzystanie z ustawowych praw oraz ukaranie go za brak wiedzy i pamięci, a nie za działanie lub zaniechanie.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku, w istocie domagając się jego zmiany poprzez uniewinnienie obwinionego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna w stopniu uzasadniającym uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Zagadnienie prawne dotyczące dopuszczalności pełnienia przez Straż Gminną funkcji oskarżyciela publicznego w sprawach o czyny z art. 96 § 3 k.w. nie budzi obecnie wątpliwości interpretacyjnych. Przywołać w tym miejscu należy mającą moc zasady prawnej uchwałę Sądu Najwyższego, w której wyrażono pogląd, że „na podstawie przepisu art. 17 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.), w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 225, poz. 1466), straży gminnej (miejskiej) przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń” (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2014 r., I KZP 16/14, OSNKW 2014/11/80).

Wbrew twierdzeniom skarżącego czyny z art. 96 § 3 k.w. mogą zostać ujawnione w zakresie działania straży gminnej oraz w trakcie prowadzonych przez ten organ czynności wyjaśniających. Stwierdzenia wymaga, że z mocy art. 129b ust. 7 w zw. z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym strażnicy gminni zyskali upoważnienie do żądania od właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie.

Z notatki urzędowej z dnia 16 września 2015 r. (k. 64) oraz uchwały Rady Gminy G. z dnia 26 lutego 2015 roku wynika, że Straż Gminna w Gminie G. została rozwiązana z dniem podjęcia tej uchwały. Sąd odwoławczy doszedł jednak do wniosku, że wniesiona skarga zachowuje swoją aktualność pomimo likwidacji uprawnionego podmiotu, zaś zapewnieniu uczestniczenia w rozprawie odwoławczej oskarżyciela publicznego czyni zadość zawiadomienie o niej prokuratora. Jest on uprawniony do oskarżania w każdej sprawie o wykroczenie, zaś jego udział wyłącza działanie w sprawie innego oskarżyciela (art. 18 § 1, 2 i 3 k.p.o.w.).

Zasadny jest podniesiony w apelacji zarzut obrazy przepisów postępowania, tj. art. 4 i 5 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.o.w. poprzez skazanie obwinionego mimo braku dowodów jego winy.

Sąd Rejonowy przyjął, iż w toku dotychczasowego postępowania zostało wykazane, że Straż Gminna w G. w trakcie czynności związanych z ujawnieniem wykroczenia, polegającego na przekroczeniu dozwolonej prędkości w miejscowości W., skierowała do obwinionego wezwanie, które odebrał on w dniu 14 lipca 2014 r. (k. 2). Rzecz jednakże w tym, że **nieustalona pozostaje treść owego wezwania, gdyż nie znajduje się ono w aktach sprawy.**

Nie sposób przypisać obwinionemu, że swoim zachowaniem wyczerpał znamiona zarzuconego mu wykroczenia z art. 96 § 3 k.w., nie dysponując treścią wezwania, które kreuje obowiązek wynikający z art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym. Wyrok skazujący został wydany z naruszeniem art. 5 § 1 i 2 k.p.k., bowiem był on oparty na domniemaniu co do treści skierowanego do obwinionego wezwania, a nie na rzetelnych ustaleniach faktycznych, znajdujących oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym.

W tym stanie sprawy odniesienie się do pozostałych zarzutów apelacji byłoby obecnie przedwczesne, a rozpoznanie we wskazanym zakresie jest wystarczające do wydania orzeczenia, co na podstawie art. 436 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.o.w. uprawnia do ograniczenia rozpoznania środka odwoławczego do powyższego zarzutu. Jedynie na marginesie wymaga wskazania, że Sąd uchybił także obowiązkowi dokładnego określenia przypisanego obwinionemu czynu. Nawet w razie przyjęcia, że Straż Gminna w G. rzeczywiście skierowała do obwinionego wezwania, obowiązek udzielenia odpowiedzi nie powstał w dniu doręczenia pisma obwinionemu, lecz z upływem wskazanego w jego treści terminu. Także wyznaczony obwinionemu termin na zastosowanie się do wezwania jest jednak nieznanym, wobec zaniechania dołączenia do wniosku o ukaranie skierowanego do niego pisma.

Uzupełnianie przez Sąd odwoławczy materiału dowodowego w tym zakresie byłoby prowadzeniem postępowania dowodowego co do istoty sprawy w całości, bowiem okoliczności wynikające z pisma skierowanego do obwinionego mają podstawowe znaczenie dla kwestii przypisania mu zarzuconego czynu. Takie procedowanie Sądu odwoławczego byłoby nieuprawnione w związku z jednoznaczną wymową art. 452 § 1 k.p.k.

W związku z powyższym zaskarżony wyrok należało uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, o czym orzeczono na podstawie art. 437 § 2 k.p.k.

Sąd pierwszej instancji rozpoznając ponownie sprawę, w związku z likwidacją Straży Gminnej w Gminie G., winien zwrócić się do Urzędu Gminy G. o nadesłanie pisma odebranego przez obwinionego Z. B. w dniu 14 lipca 2014 r. W razie uzyskania tego pisma Sąd winien dokonać oceny jego treści i wynikających z niego pouczeń, co pozwoli na potwierdzenie lub zanegowanie twierdzeń podnoszonych przez obwinionego. Sąd pierwszej instancji winien także bacznie, aby dokładnie określić datę, w jakiej miał zaistnieć czyn zarzucony obwinionemu.